

Tantárgy neve: Magyar nyelv és irodalom**Tanrend: NORMÁL****Évfolyam: 8.****Időkeret: 136**

Témakör neve:	óraszám
Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	6
A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal	10
Könyvtárhasználat	4
Készüljünk a felvétélre!	7
Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	7
Összetett mondat a szövegben	14
Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	6
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	
A, Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	15
B, Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	14
C, „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban	2
Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	
A, Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	14
B, Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	7
C, Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	3
A 20. századi történelem az irodalomban	
(világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)	7
Szórakoztató irodalom	3
Összes óraszám:	119

Tantárgyi bevezető:

A 8. évfolyamon tovább folytatódik az ismeretek bővítése, a kompetenciák fejlesztése (azaz megerősítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése), és az érzelmi nevelés.

Ennek a tanítási-tanulási szakasznak a végére a tanulók biztos szövegértési készséggel rendelkeznek, szövegalkotási képességeiket folyamatosan bővíteni kell. Cél, hogy a 8. évfolyam végére a tanulók értőn alkalmazzák a nyelvi ismereteiket: értsék anyanyelvük szerkezetét, grammatikáját, össze tudják vetni anyanyelvük sajátosságait az általuk tanult idegen nyelv sajátosságaival. Ismerjék fel az adott kommunikációs helyzetet, ennek megfelelően az általuk tanult műfajokban, írásban és szóban helyesen és pontosan, a magyar nyelv szabályai szerint fejezzék ki magukat.

Tudják alkalmazni a digitális szövegalkotás és -befogadás módjait. Képesek legyenek saját véleményüket logikusan kifejezni, érvelni, s tanulják meg a toleráns nyelvhasználatot. Ezek birtokában tudnak a tanulók egymással együttműködni, csapatban és párban dolgozni, így tudják megérteni egymás gondolatait, és saját gondolataikat a lehető legpontosabban elmondani, megértetni másokkal. Ez teremt lehetőséget a személyiségük fejlesztésére, érzelmi nevelésükre is.

A 8. évfolyamon a tanulók a magyar nyelv rendszerének további szintjeit ismerik meg. A nyelvi oktatás középpontjában továbbra is a szövegértés és a szövegalkotás tanítása áll. A tanult nyelvi szintek nyelvtani ismereteit a diákok a szövegek értelmezésében, a szövegalkotásban és az idegen nyelv tanulásában betöltött szerepük szerint vizsgálják. Ennek a tananyagának a középpontjában az egyszerű és összetett mondatok, az állandósult szókapcsolatok állnak. A funkcionális nyelvhasználati ismeretek mellett a tanulók elhelyezik a magyar nyelvet a világ nyelvei között, tájékozódnak a magyar nyelv történetének főbb állomásairól, közben többféle szövegépítő eljárással, kommunikációs technikával találkoznak.

A nyelvoktatásban fontos szerepet kap az egyéni fejlesztés. A tanulás tanítása (elemző olvasás, kulcsszavak, lényegkiemelés, vázlatírás, gondolati váz elkészítése, szövegalkotás) a magyar nyelv és irodalom tanításának is lehetősége és feladata.

A 8. évfolyamon a tanulók – életkori sajátosságaik, illetve korábbi tanulmányaik alapján képessé válnak arra, hogy megismerjék az európai és a magyar kultúra nagy korszakait, ezeknek a stílus- és művelődéstörténeti koroknak kiemelkedő alkotásait, és egyre hangsúlyosabbá válik a poétikai-retorikai ismeretek bővítése is. A 13–15 éves gyerekek már képesek arra, hogy ne csak fabuláris szinten értelmezzenek egy-egy szöveget, hanem tanári irányítással jelentésteremtésre is vállalkozzanak, és megértsék saját kultúrájuk történelmi adottságait, irodalmi törekvéseit.

Magyar nyelvből a 8. évfolyamon félévkor a tanulók anyanyelvi ismereteit záró felméréssel kell értékelni.

Témakör: Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

óraszám: 6

Tanulási eredmények

A társas viselkedés szabályozásához szükséges nyelvi kompetenciák fejlesztése, a kulturált véleménynyilvánítás.

Különböző iskolai közéleti és kisközösségi beszédhelyzetek sémái, a helyzetnek és a kommunikációs célnak megfelelő beszédmód, szókincs, nyelvi viselkedés gyakoroltatása. A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításával a nyelvi, nemzeti identitás erősítése.

A digitális írásbeliség fejlesztése. A nyilvános felületeken történő önbemutató etikai kérdéseinek, következményeinek elemző megismerése, megvitatása.

A társas kultúrában való részvételhez szükséges *írástechnikai* kompetenciák fejlesztése: az érzelmek hiteles kifejezésének képessége, a szeretetteljes emberi kapcsolatok ápolásának képessége, konfliktuskezelés képessége, udvariassági formulák ismerete, alkalmazása.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

Javasolt tevékenységek:

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése

Kommunikáció szóban és írásban
Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő
Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás

<ul style="list-style-type: none"> – A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben – A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása – A szövegértési készség fejlesztése – A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése – Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása – Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben – A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása – Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése – Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával – A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése – A kommunikációs zavar felismerése, javítása – Vita- és érvelési kultúra elsajátítása – A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása 	<p style="text-align: center;">Vita és érvelés</p> <p style="text-align: center;">Kommunikációs zavar</p> <p style="text-align: center;">A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai</p> <p style="text-align: center;">Reklám, hirdetés, apróhirdetés</p>
<p>Fogalmak:</p>	<p>tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd</p>
<p>Témakör: A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok – játékos feladatokkal</p>	<p>óraszám: 10</p>
<p>Tanulási eredmények</p>	
<p>A magyar nyelv kiejtési sajátosságainak (hangsúly, hanglejtés) tudatosításával a nyelvi, nemzeti identitás erősítése.</p> <p>A nyelvjárási változatok (pl. hangkészlet) felismertetése, az elfogadó attitűd, a másság iránti tisztelet erősítése.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek:</p>	<p>Javasolt tevékenységek:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Az anyanyelv állandóságának és változásának tudatosítása – A nyelv főbb változatainak megismertetése (köznyelv, irodalmi nyelv, csoportnyelvek) 	<p>A köznyelv és csoportnyelvek Nyelvjárások Ritkább szóalkotási módok Mozaikszók, ikerszók és szórövidülések</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A nyelvek megjelenési formáinak ismerete – A tanuló környezetében előforduló nyelvjárás néhány jellegzetességének megfigyelése – A nyelvi tolerancia kialakítása, fejlesztése – A tanuló környezetében előforduló nyelvváltozatok azonosítása – Anyanyelv, idegen nyelv, nemzetiségi nyelv összevetése 	
Fogalmak:	irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv
Témakör: Könyvtárhasználat	óraszám: 4
Tanulási eredmények	
<p>A könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával adatgyűjtés</p> <p>Megadott témához, problémához való célzott anyaggyűjtés (pl. adatok, példák) a könyvtár nyomtatott és elektronikus eszközeinek és forrásainak felhasználásával.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek – Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata 	<p>A hagyományos és digitális könyvtárhasználat</p> <p>Sajtótermékek jellemző jegyei</p> <p>könyvtárak, múzeumok, kiállítások felkeresése, megtekintése</p>
Fogalmak:	szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg
Témakör: Készüljünk a felvételig!	óraszám: 7
Tanulási eredmények	
<p>A nyelvi tudatosság növelése: a normakövető és a normától eltérő helyesírás értelemtükröző szerepének értelmezése. Szövegértelmezési képességek fejlesztése:</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:

<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangtani, alaktani ismeretek megfigyeltetése és felismerése a szavakban – A szófajok és mondatfajták megfigyeltetése és felismerése a szövegben – A szókincs fejlesztése – Az állandósult szókapcsolatok, a szólások, a közmondások, a szállóigék értelmezése – A szóbeli és írásbeli fogalmazási készség fejlesztése – Az olvasmány-feldolgozási stratégiák gyakoroltatása – Reflektálás a szöveg tartalmára – A szöveghű, értő szövegolvasás gyakoroltatása – A hagyományos és a digitális írás fejlesztése – Kreatív írásgyakorlatok alkalmazása – A helyesírási készség fejlesztése – A mérlegelő gondolkodás fejlesztése – A megtanult szövegtípusok jellemzőinek felismerése és alkalmazása – Helyesírási, nyelvhelyességi szabályoknak és a szövegtípusoknak megfelelő hagyományos és digitális szövegszerkesztési szabályok átisméltése 	<ul style="list-style-type: none"> – A szókincs fejlesztése – Értő szövegolvasás gyakoroltatása – A helyesírási készség fejlesztése
<p>Fogalmak:</p>	<p>Az eddig tanult fogalmak átisméltése</p>
<p>Témakör: Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban</p>	<p>óraszám: 7</p>
<p>Tanulási eredmények</p>	
<p>A tanulási technikák fejlesztése a szövegfeldolgozási módok, adatkeresési technikák fajtáinak bővítése, gyakorlati alkalmazása nyomtatott és elektronikus szövegekben, olvasási formák (intenzív és extenzív olvasás) megismertetése.</p> <p>Kritikai gondolkodás fejlesztése: az elektronikus, internetes információforrások kezelése a megbízhatóság, hitelesség szempontjából. A tömegkommunikációs szövegekben rejlő manipulációk felismerésének képességének fejlesztése .</p>	
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek:</p>	<p>Javasolt tevékenységek:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – Különbféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása 	<p>A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei</p> <p>Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői</p>

<ul style="list-style-type: none"> - A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése 	Az érv és a cáfolat
Fogalmak:	elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat
Témakör: Összetett mondat a szövegben	óraszám:14
Tanulási eredmények	
<p>A nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyeltetése mondat- és szövegépítő eljárásokkal. mondatfajták közlési szándékának felismertetése a beszélt és írott nyelvben, alkalmazásuk a mindennapi kommunikációban .</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> - A mondatfajták felismerése a közlési szándék és szerkezet szerint - Az összetett mondatok típusainak megismerése - Alárendelő és mellérendelő összetett mondatok elkülönítése - A központosítás megtanulása az összetett mondatban - Az idézés szabályainak elsajátítása 	<p>A mellérendelő összetett mondat Az alárendelő összetett mondatok A sajátos jelentés tartalmú mellékmondat Az összetett mondat helyesírása Az idézés</p>
Fogalmak:	<p>összetett mondat, alárendelés, mellérendelés, logikai viszonyok; idézet, idézés</p>
Témakör: Nyelvtörténet, a nyelvrokonság kérdései - játékosan	óraszám: 6
Tanulási eredmények	
<p>A mai és korábbi nyelvállapot különbségének felismertetése. A nyelvi tudatosság fejlesztése: a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése, értelmezése különböző régi és mai szövegeken.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> - a nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben - a szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak gyűjtése irodalmi és beszélt nyelvi szövegekből 	<p>A nyelvek osztályozása nyelvtípusok szerint Nyelvünk eredete, rokonsága Nyelvtörténet, nyelvemlékek Nyelvújítás</p>

<ul style="list-style-type: none"> – a nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának megismerése – a magyar nyelv eredete, a nyelvrokonság hipotéziseinek megismerése 	
Fogalmak:	rovásírás, nyelvemlék, nyelvújítás, nyelvcsalád, nyelvrokonság, jövevényszó
Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	
A, Líra a 20. század első felének magyar irodalmában	óraszám: 15
Tanulási eredmények	
<p>Annak elfogadása, hogy egy korszak sokféle módon vet fel erkölcsi és esztétikai kérdéseket, és sokféle műformában és hangnemben felelhet a problémákra.</p> <p>Megismerkedés egy korszak irodalmi életével és stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével. A stíluselemzési képességek fejlesztése. Az önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat és forráskezelés támogatása. A regionális és helyi kötődések elmélyítése a korszak irodalmi, művészeti, kulturális emlékeinek, emlékhelyeinek azonosításával</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – A nemzeti identitást meghatározó lírai szövegek olvasása, megértése, megbeszélése – A 20. század első felében megjelenő művelődéstörténeti és irodalmi programok bemutatása – Az irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és egyéni erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása – Lírai szövegek poétikai-retorikai-stilisztikai elemzése – Alapvető lírapoétikai szakterminusok alkalmazása – Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése – Szóképek felismerése: hasonlat, megszemélyesítés, metafora, metonímia, szinesztézia, szimbólum 	<p>Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én... Ady Endre: Őrizem a szemed Ady Endre: Üzenet egykori iskolámba Babits Mihály: Ádáz kutyám Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom Juhász Gyula: Milyen volt... Dsidá Jenő: Hálaadás József Attila: Rejtelmek József Attila: Születésnapomra</p> <p>Reményik Sándor: Templom és iskola</p> <p>Áprily Lajos: Március</p> <p>Radnóti Miklós: Nem tudhatom</p>
Fogalmak:	metonímia, szimbólum; anafora
Témakör: B, Epika a 20. század első felének magyar irodalmában	
Tanulási eredmények	

Annak elfogadása, hogy egy korszak sokféle módon vet fel erkölcsi és esztétikai kérdéseket, és sokféle műformában és hangnemben felelhet a problémákra.

Megismerkedés egy korszak irodalmi életével és stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével. A stíluselemzési képességek fejlesztése. Az önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat és forráskezelés támogatása. A regionális és helyi kötődések elmélyítése a korszak irodalmi, művészeti, kulturális emlékeinek, emlékhelyeinek azonosításával

Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none">– A történetmesélés egyszerűbb formáinak átisméltése– A 20. század elejének epikai sokszínűsége, pl.: történelmi regény, idill, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; paródia; lírai novella, realista novella– Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése– A novella és az elbeszélés műfaji sajátosságainak felismertetése– Kisepikai és nagyepikai alkotások különbségei (cselekmény, szereplők, helyszínek, tematikus fókusz)	<p>Kós Károly: Az országépítő (részlet)</p> <p>Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály</p> <p>Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig</p> <p>Herczeg Ferenc: Pro libertate (részlet)</p> <p>Tamási Áron: Ábel a rengetegben (részlet)</p> <p>Nyirő József: Uz Bence (részlet)</p>
Fogalmak:	kisepika, novella, elbeszélés, iskolaregény, fejlődésregény; népies regény; humor, paródia; lírai novella, realista novella, aforizma

Témakör: C, „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban

óraszám: 2

Tanulási eredmények

Annak elfogadása, hogy egy korszak sokféle módon vet fel erkölcsi és esztétikai kérdéseket, és sokféle műformában és hangnemben felelhet a problémákra .

Megismerkedés egy korszak irodalmi életével és stílusirányzataival – pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió –, az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével. A stíluselemzési képességek fejlesztése. Az önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat és forráskezelés támogatása. A regionális és helyi kötődések elmélyítése a korszak irodalmi, művészeti, kulturális emlékeinek, emlékhelyeinek azonosításával.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none">– A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése	Reményik Sándor: Mi a magyar?

<ul style="list-style-type: none"> – A történelmi tragédia megjelenése irodalmi alkotásokban – Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése 	
Fogalmak:	békediktátum, elcsatolás, nemzeti trauma, nemzeti érzés, Kárpát-medencei magyarság, nacionalizmus, patriotizmus
Témakör: Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	
A, Líra a 20. század második felének magyar irodalmában	óraszám:14
Tanulási eredmények	
<p>Annak felismerése, hogy a líra különböző műfajai az emberi érzelmek, erkölcsi döntések átélésének és a velük való azonosulás lehetőségét teremtik meg.</p> <p>Az alapvető lírai műfajok sajátosságainak (pl. beszédhelyzet, megszólított; tematika, motívumok, műfaji és tematikus kapcsolatok) felismerése különböző korok alkotóinak művei alapján. A ritmusérzék, a belső hallás fejlesztése. Szövegértési és szövegelemző képességek fejlesztése: alakzatok, képek azonosítása, a jelentésteremtő szerep elemzése, a kompozíció meghatározó elemeinek értelmezése, az érzelmi intelligencia, az empátia fejlesztése, az érzelmi tartalmak megértése révén. Szövegelemzések, értelmezések sok szempontú megközelítésben. A szöveghű, kifejező szövegmondás fejlesztése.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – A lírai nyelvhasználat sajátosságainak átisméltése – Alapvető hangulatok, beszélői attitűdök, modalitások felismerése – Néhány lírai műfaj jellemzőinek megismerése (lírai önéletrajz, népies dal) – Szóképek, alakzatok felismerése 	<p>Szabó Lőrinc: Tücsökgzene (részletek)</p> <p>Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet</p> <p>Weöres Sándor: A társ</p> <p>Kányádi Sándor: Két nyárfa</p> <p>Kányádi Sándor: Öreg iskola ünnepére</p> <p>Wass Albert: Üzenet haza (részlet)</p> <p>Nagy László: Az én szívem</p> <p>Nemes Nagy Ágnes: Félelem</p> <p>Csoóri Sándor: Szomorúság</p>
Fogalmak:	lírai önéletrajz, népies dal

Témakör: B, Epika a 20. század második felének magyar irodalmában	óraszám: 7
Tanulási eredmények	
<p>Az emberismeret, az önismeret fejlesztése: képesség a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére.</p> <p>Nagyepikai alkotások elolvasása, több szempontú megközelítése, feldolgozása, a narráció sajátosságainak megbeszélése, megvitatása. Az irodalmi nagy témáinak felismerése, azonosítása pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem. Az emberismeret, az önismeret fejlesztése: képesség a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – A történetmesélés egyszerűbb formáinak átisméltése – A 20. század második felének epikai sokszínűsége, pl.: lírai szociográfia, egypercesek – Novellák és regényrészletek szövegközpontú elemzése – Az egyperces novella műfaji sajátosságainak felismertetése – Önéletrajzi ihlettség a 20. század második felének epikájában – A groteszk megjelenése a korszak irodalmában 	<p>Sütő András: Anyám könnyű álmodt ígér (részlet) Tamási Áron: Bölcső és bagoly (részlet) Örkény István: Egyperces novellák (részletek)</p>
Fogalmak:	egyperces, groteszk, humor
Témakör: C, Dráma a 20. század második felének magyar irodalmában	óraszám: 3
Tanulási eredmények	
<p>A drámában megjelenített konfliktusok, erkölcsi választások mérlegelése és értékelése, azonosulás a műben megjelenített pozitív értékekkel, magatartásokkal.</p> <p>Drámai mű/vek közös és önálló olvasása, befogadása, feldolgozása; a műnem jellemzőinek (pl. szerkezet, jellem, szituáció, nyelv) feltárása. Képesség drámai hősök jellemzésére, kapcsolataik, konfliktusaik elemzésére. A tragikum/komikum, mint műfajformáló minőség megértése, műbéli megjelenési formáinak felismerése. Különböző dramatikus formák kipróbálása révén (pl. helyzetgyakorlat, stílusgyakorlat, dramatikus improvizáció) az empatikus készségek fejlesztése.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> – A színpadi hatáskeltés eszközeinek vizsgálata 	<p>Irodalom és színház vagy mozgókép</p> <p>Egy szabadon választott drámai alkotás</p>

<ul style="list-style-type: none"> – A drámai döntési helyzetek, motivációk, konfliktusok felismerése, vizsgálata, megvitatása – A dráma cselekményének megértése, rekonstruálása szerkezeti vázlat segítségével – A komikum, a humor tartalmi és nyelvi jellemzőinek megismerése – A monológ és a dialógus szerepének megkülönböztetése – Drámarészletekből drámaegész kibontása <p>Részvétel egy drámai mű színreviteléhez kapcsolódó tevékenységben</p>	
<p>Fogalmak:</p>	<p>dráma mint műnem, tragédia, komédia, színház; a drámai szerkezet, alapszituáció, bonyodalom, konfliktus, tetőpont, megoldás; monológ, dialógus, tér- és időviszonyok; drámai szerepkörök, szereplők rendszere, jellemtípus</p>
<p>Témakör: A 20. századi történelem az irodalomban</p> <p>(világháborúk, holokauszt, romaholokauszt, a kommunista diktatúra áldozatai, 1956)</p>	<p>óraszám: 7</p>
<p>Tanulási eredmények</p>	
<p>Annak felismerése, hogy a média nyújtotta lehetőségek közti választás erkölcsi-esztétikai felelősséget is jelent.</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, az önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése.</p> <p>A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok és ismeretek:</p>	<p>Javasolt tevékenységek:</p>
<ul style="list-style-type: none"> – A történelmi traumák megjelenése az irodalmi alkotásokban – Diktatúrák és áldozatok, erkölcsi dilemmák és konfliktusok ábrázolása a hatalom és a kiszolgáltatott egyének között. – Az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének tudatosítása – Egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatainak megfigyelése 	<p>Irodalom és mozgókép</p> <p>Szabó Magda: Abigél Pilinszky János: Francia fogoly (részlet) Choli Daróczi József: Dal</p> <p>Irodalom és mozgókép</p> <p>George Orwell: Állatfarm Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (részlet)</p>

Fogalmak:	jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció, emigráns irodalom
Témakör: Szórakoztató irodalom	óraszám: 3
Tanulási eredmények	
<p>Annak belátása, a mozgóképi és írott szövegek közti választás erkölcsi-esztétikai mérlegelést és értékelést igényel.</p> <p>Az életkornak megfelelő mozgóképi (film, televízió, videó, komputerjáték, web) szövegértés képességének fejlesztése, önálló és kritikus attitűd kialakítása, a mediális írás-olvasástudás fejlesztése.</p> <p>A médiumok nyelvi apparátusára vonatkozó alapszintű tájékozottság megszerzése.</p> <p>A tudatos szövegválasztás képességének fejlesztése.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek:	Javasolt tevékenységek:
<ul style="list-style-type: none"> - Az eddigi irodalmi ismeretek felelevenítése és alkalmazása a választott mű értelmezésében 	<p>Irodalom és mozgókép</p> <p>Agatha Christie egy Poirot-novellája</p>
Fogalmak:	szórakoztató irodalom, manipuláció és hitelesség, krimi, detektívregény